

Dosarul nr. 2r-539/2023
2-23040231-01-2r-29112023

prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Telenești (jud: L. Iarmaliuc)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Budăi, Iu. Cotruță, I. Țurcan)

DECIZIE

06 martie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Mariana Ursachi
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Stratulat Nadejda,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Stratulat Nadejda împotriva Galinei Stratulat cu privire la rezoluțiunea contractului de donație,

împotriva încheierii din 19 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Stratulat Nadejda din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel,

a c o n s t a t a t:

La 20 martie 2023, Stratulat Nadejda a depus cerere de chemare în judecată împotriva Galinei Stratulat cu privire la rezoluțiunea contractului de donație.

Prin hotărârea din 22 iunie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Stratulat Nadejda.

La 29 iunie 2023, Stratulat Nadejda a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 22 iunie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești și fără plata taxei de stat (f. d. 25).

Prin încheierea din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Stratulat Nadejda și s-a acordat termen de până la 16 octombrie 2023 pentru prezentarea apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 383,69 de lei (f. d. 36-37).

Prin încheierea din 19 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de Stratulat Nadejda din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel.

La 13 noiembrie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Stratulat Nadejda a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 19 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău, la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului, a invocat că la data de 16 octombrie 2023, a expediat în adresa Curții de Apel Chișinău, prin intermediul oficiului poștal, cererea de apel motivată și dovada de achitare a taxei de stat, care a fost recepționată de instanța de apel la data de 19 octombrie 2023.

A specificat că prin restituirea încheierii i-au fost încălcate drepturile procesuale.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 19 octombrie 2023.

Din materialele cauzei, rezultă că copia încheierii din 19 octombrie 2023 a instanței de apel a fost expediată părților la data de 20 octombrie 2023, însă date ce ar confirma recepționarea încheierii contestate de către recurentă, la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 13 noiembrie 2023, în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul împotriva încheierii contestate urmează a fi respins din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că la 29 iunie 2023, Stratulat Nadejda a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 22 iunie 2023 a Judecătorei Orhei, sediul Teleneshti și fără plata taxei de stat (f. d. 25).

În conformitate cu art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu art. 365 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul. Elementele cererii de apel prevăzute la alin.(1) lit. d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Stratulat Nadejda și s-a acordat termen până la 16 octombrie 2023 pentru prezentarea în secția civilă din Cadrul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău a apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 383,69 de lei (f. d. 36-37).

Încheierea din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost recepționată de Stratulat Nadejda la data de 02 octombrie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție (f. d. 39).

În conformitate cu art. 369 al. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Prin încheierea din 19 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de Stratulat Nadejda din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței de apel.

Verificând legalitatea încheierii contestate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, consideră că instanța de apel corect a restituit apelul declarat de Stratulat Nadejda, din motivul neînlăturării în termen a neajunsurilor indicate în încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 112 alin. (4) din Codul de procedură civilă, dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Din norma menționată rezultă că în cazul în care instanța de judecată a stabilit data și ora până la care trebuie efectuată acțiunea (operațiunea) procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea (operațiunea) respectivă până la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătorească. Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată (judecător) este unul obligatoriu și peremptoriu, aceluși prevăzut de lege. Mai mult ca atât, în cazul în care actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori într-o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora la care se încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată reiterează că prin încheierea din 19 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, instanța de apel a stabilit expres că neajunsurile cererii de apel urmează a fi înlăturate până la data de 16 octombrie 2023 în cadrul secției civile din Cadrul Direcției de evidență și documentare procesuală a Curții de Apel Chișinău.

Cu referire la alegațiile invocate în cererea de recurs și anume faptul că la data de 16 octombrie 2023, Stratulat Nadejda a expediat prin intermediul oficiului poștal în adresa Curții de Apel Chișinău cererea de apel motivată și dovada de achitare a taxei de stat, care au fost recepționate de instanța de apel la data de 19 octombrie 2023, Completul de judecată reține că, expedierea de către Stratulat Nadejda la data de 16 octombrie 2023 în adresa Curții de Apel Chișinău a cererii de apel și a dovezii

de achitare a taxei de stat prin intermediul oficiului poștal, nu poate fi apreciată ca înlăturare a neajunsurilor în termenul și prin modalitatea stabilită de instanța de apel.

În conformitate cu art.56 alin. (1) și (3), art.61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sînt în drept să atace actele judiciare și să-și exercite toate drepturile procedurale acordate de legislația procedurală civilă. Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare. Buna-credință prezumă că partea este obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligentă și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea lor și să respecte termenele prevăzute de lege.

Pornind de la caracterul obligatoriu al actelor judecătorești de dispoziție, justițiabilul trebuie să-și ajusteze conduita la indicațiile reflectate în actul de dispoziție judecătorească emis, dacă prin acesta destinatarului i-a fost fixat un termen-limită (termen de primare) pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat pentru cererea de chemare în judecată sau cererea de apel motivat, astfel încât acesta urmează să se conformeze cerințelor în discuție până la data și ora stabilită, să prezinte actele enunțate și să se asigure că ele vor ajunge la destinatar (la instanța de judecată) cel târziu la momentul stabilit în prealabil de către instanță.

Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (*Malahov vs. Moldova*), denotă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi supus limitărilor, or art. 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele acestui scop. Limitările inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o ”instanță judecătorească” nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit.

În cauza *Perez de Rada Cavanilles v. Spania* (28 octombrie 1998, §§ 43-44), Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că stabilirea bazei legale a unei acțiuni de către instanță și termenele-limită pentru introducerea unei acțiuni se numără printre limitările permise ale dreptului de acces la o instanță, cu condiția ca acestea să nu restricționeze accesul unei persoane la un tribunal de o manieră care îi afectează chiar esența dreptului sau când nu urmăresc un scop legitim ori nu există o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie atins.

În concluzie, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că apelanta n-a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să pretindă încălcarea dreptului de acces la justiție, în condițiile când personal nu și-a realizat drepturile garantate de legislația în vigoare.

Din cele menționate rezultă că instanța de apel întemeiat a concluzionat că apelanta nu a prezentat cererea de apel motivată și dovada achitării taxei de stat și astfel, nu a întreprins toate măsurile necesare în termenul acordat de către instanță, restituind apelul pe motiv că nu a fost lichidat neajunsurile indicate în încheierea din 19 septembrie 2023.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) art. 428 din Codul de procedură civilă,
Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Stratulat Nadejda.

Se menține încheierea din 19 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău,
adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Stratulat
Nadejda împotriva Galinei Stratulat cu privire la rezoluțiunea contractului de
donație.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni